WYCHOWANIE NA CO DZIEŃ

Nr 5-6 (260-261), 2016

SPIS TREŚCI

AKTUALNE PROBLEMY PEDAGOGICZNE

Sylwester Bębas – Uzależnienie od mediów społecznościowych 3

Karolina Olszańska – Internet jako współczesna forma komunikacji – krytyka i obrona 10

WOKÓŁ MYŚLI O WYCHOWANIU

Piotr Mosiek – Patriotyzm, lokalność, aktywizacja społeczna. Edukacja wobec procesu kształtowania ludzkiej tożsamości 16

Małgorzata Kaliszewska – Freinetowskie inspiracje Zofii Napiórkowskiej 20

ŚRODOWISKO I WYCHOWANIE

Anna Janowicz – Parafia jako źródło wsparcia osób niesamodzielnych z perspektywy zaangażowania społecznego i wolontariatu 25

Klaudia Maksim-Dąbrowska – „Szkoła" przygotowująca seniorów do pełnienia roli babci i dziadka 31

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE

Mirosław Zientarski – Zarys uwarunkowań współczesnej działalności Kościoła katolickiego na niwie wychowania fizycznego i sportu 37

Agnieszka Żywanowska, **Agnieszka Nowakowsk**a – Duszpasterskie wsparcie rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością 41

EDUKACJA ZDROWOTNA

Anna Porycka, **Mirosław Kowalski** – Wiedza żywieniowa elementem programów edukacji zdrowotnej realizowanych z udziałem młodzieży z Ochotniczych Hufców Pracy 45

Alina Dworak – Uczeń z chorobą przewlekłą w szkole 50

KRONIKA

Fotoreportaż: Toruńska Kampania „Październik 2016 – miesiąc wolny od uzależnień" 55

WKŁADKA METODYCZNA

Agnieszka Bojarska-Sokołowska – Współczesne nieszkolne formy edukacji matematycznej I

Streszczenia artykułów w języku angielskim i polskim są zamieszczone na stronie internetowej: www.weakapit.pl

Redakcja naukowa niniejszego numeru:
Jan A. Malinowski

CONTENT

CURRENT PEDAGOGOCAL PROBLEMS

Sylwester Bębas – Addiction to social media 3

Karolina Olszańska – The Internet as modern form of communication – criticism and defense 10

AROUND THE PEDAGOGOCAL THOUGHT

Piotr Mosiek – Patriotism towards localness and social activity – educational redefinition 16

Małgorzata Kaliszewska – Zofia Napiórkowska's inspirations with Freinet 20

ENVIRONMENT & EDUCATION

Anna Janowicz – Parish as a source of support for dependent people from the perspective of social involvement and volunteering 25

Klaudia Maksim-Dąbrowska – "School" preparing seniors to play the role of grandparents 31

CHRISTIAN EDUCATION

Mirosław Zientarski – Outline of the conditions for contemporary activities of the Catholic Church in the field of physical education and sport 37

Agnieszka Żywanowska, **Agnieszka Nowakowska** – Pastoral support for families with a child with a disability 41

HEALTH EDUCACTION

Anna Porycka, **Mirosław Kowalski** – Healthy Diet Knowledge as Part of Health Education Programs Involving Youth from The Polish Voluntary Labor Corps 45

Alina Dworak – A student with a chronic illness at school 50

CHRONICLE

Photo Report: Toruń campaign „October 2016 – a Month Without Addictions" 55

METHODICAL ATTACHEMENT

Agnieszka Bojarska-Sokołowska – Non-school's forms of mathematics education I

Polish and English versions of abstracts are available here: www.weakapit.pl

Wersja papierowa czasopisma jest wersją pierwotną, w której w ostatnim numerze z danego roku publikowana jest lista recenzentów (bez wskazania opiniowanych tekstów, zgodnie z procedurą określoną przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla czasopism objętych oceną parametryczną). Lista recenzentów z roku 2016 jest zamieszczona na stronie 54 oraz na stronie internetowej: www.weakapit.pl

WYCHOWANIE NA CO DZIEŃ Czasopismo założone w 1993 roku przez Toruńską Fundację Edukacyjną przy UMK „Copernicus"

Rada Naukowa: Andrzej Olubiński (przewodniczący), Jaroslav Balvín (Czechy), Friedrich W. Busch (Niemcy), Olga Chyżna (Ukraina), Kazimierz Denek, Ihor Dobriansky (Ukraina), Tomáš Dohnal (Czechy), Józef Górniewicz, Anna Hudecová (Słowacja), Czesław Kosakowski, Mirosław Kowalski, Blahoslav Kraus (Czechy), Mária Machalová (Słowacja), Tatiana Matulayová (Czechy), Katia Mitowa (USA), Aleksander Nalaskowski, Małgorzata Orłowska, Krzysztof Piątek, Erich Petlák (Słowacja), Andrzej Radziewicz-Winnicki, Bogusław Śliwerski, Wiesław Theiss, Mykola Zymomrya (Ukraina)

Redakcja: Jan Adam Malinowski (redaktor naczelny), Tomasz Biernat, Jadwiga Jastrząb, Anna M. Kola (redaktor językowy), Małgorzata Kowalik-Olubińska, Tomasz Kruszewski, Katarzyna Kuziak, Janina Malinowska (redaktor językowy), Ryszard Mikulski (redaktor techniczny), Karol Orłowski (redaktor statystyczny), Paweł Sobierajski, Jacek Szczepkowski, Katarzyna M. Wasilewska-Ostrowska (sekretarz redakcji)

ISSN 1230-7785 Nakład 350 egz.
Projekt okładki: studio graficzne RASPBERRY.com.pl
Druk: Machina Druku Toruń

Wydawca: Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT" s.c.
ul. H. Piskorskiej 12/23, 87-100 Toruń
info@weakapit.pl

Wychowanie na co Dzień
Nr 5-6 (260-261), 2016

AKTUALNE PROBLEMY PEDAGOGICZNE

Sylwester Bębas

Uzależnienie od mediów społecznościowych

Streszczenie: W referacie ukazany został problem uzależnienia od mediów społecznościowych. Referat poprzedzony jest krótkim wprowadzeniem, w którym zasygnalizowane zostały problemy poruszane w dalszej części opracowania. Referat składa się z trzech części. W pierwszej części autor wyjaśnia pojęcie i rodzaje mediów społecznościowych. W części drugiej analizuje popularność mediów społecznościowych i cechy pokolenia sieci. Ostatnia część artykułu traktuje o nadużywaniu i uzależnieniu od mediów społecznościowych. Opracowanie kończy się krótkim zakończeniem oraz zamieszczoną bibliografią.

Słowa kluczowe: media społecznościowe, cyberprzestrzeń, świat wirtualny, uzależnienia

*

Karolina Olszańska

Internet jako współczesna forma komunikacji – krytyka i obrona

Streszczenie: Problematyka niniejszego artykułu oscyluje wokół krytyki i obrony jednego z najpotężniejszych nośników informacji, jakim jest Internet. Autorka wymienia szereg jego pozytywnych cech, które ułatwiają życie ludzi we wszystkich obszarach ich egzystencji, a także wielu zagrożeń, które niesie ze sobą nieograniczona dostępność do sieci, m.in. zjawisko siecioholizmu. Przedstawione zostaje także stanowisko zarówno zwolenników, jak i przeciwników korzystania z surfowania w sieci. Intencją autorki nie jest bezpośrednie opowiedzenie się po stronie krytyków, jak i obrońców Internetu, ale nakreślenie jego pozytywnego, jak i negatywnego oddziaływania na człowieka, aby w sposób rozsądny potrafił korzystać z tego nieskończonego źródła informacji. Każdy albowiem zdaje sobie sprawę z tego, że współcześnie życie człowieka bez korzystania z Internetu jest niemożliwe.

Słowa kluczowe: Internet, uzależnienie, siecioholizm, źródło informacji, świat wirtualny, cyberprzestrzeń

WOKÓŁ MYŚLI O WYCHOWANIU

Piotr Mosiek

Patriotyzm, lokalność, aktywizacja społeczna. Edukacja wobec procesu kształtowania ludzkiej tożsamości

Streszczenie: W obliczu postępującego procesu globalizacji i przeobrażających się społeczeństw narodowych konieczne jest ponowne zdefiniowanie pojęcia patriotyzmu i społeczno-kulturowej tożsamości człowieka. Współczesny patriotyzm powinien w szczególności akcentować odpowiedzialność za wspólnotę bliższą i dalszą, nikogo nie wykluczającą. Z jednej strony jego międzykulturowy charakter koncentrować musi swoją uwagę na promowaniu tolerancji i jednoczeniu obywateli przynależnych do różnych grup narodowościowych, z drugiej zaś strony – winien kształtować postawy odpowiedzialności za najbliższe środowisko, jego ulepszanie i trwałą modernizację. Szczególna rola w tym zadaniu

przypada szkole i realizowanej przez nią edukacji obywatelskiej wolnej zarówno od nacjonalizmu, jak i relatywizmu, powierzchowności oraz społecznego i kulturowego hermetyzmu.

Słowa kluczowe: patriotyzm, tożsamość, lokalność, aktywizacja i modernizacja społeczna, globalizacja, edukacja obywatelska

*

Małgorzata Kaliszewska

Freinetowskie inspiracje Zofii Napiórkowskiej

Streszczenie: Biografia Zofii Napiórkowskiej, liderki ruchu freinetowskiego w Polsce (w latach 1988-2003) pokazuje całożyciowy rozwój profesjonalny człowieka, pola aktywności, jak również walory międzypokoleniowego współdziałania w ramach stowarzyszenia. Refleksja nad przebiegiem życia zasłużonego nauczyciela może być źródłem inspiracji dla młodego pokolenia nauczycieli w procesie planowania własnego rozwoju, w którym współistnieć powinny ambicje indywidualne z potrzebą urzeczywistniania celów wspólnotowych.

Słowa kluczowe: Zofia Napiórkowska, ruch freinetowski, kultura profesjonalna, animacja

ŚRODOWISKO I WYCHOWANIE

Anna Janowicz

Parafia jako źródło wsparcia osób niesamodzielnych z perspektywy zaangażowania społecznego i wolontariatu

Streszczenie: Wolontariat jest w ostatnich latach określeniem odmienianym przez wszystkie przypadki, zarówno w doniesieniach medialnych, jak również w publikacjach z różnych dziedzin, w tym także z pedagogiki i pracy socjalnej. Stanowi on wciąż w niewystarczającym stopniu wykorzystane narzędzie aktywizacji, ale także przeciwdziałania różnego rodzaju problemom czy niedostatkom. Istnieją różne możliwości zaangażowania do wolontariatu. Najbardziej cenną jego formą jest stała, regularna pomoc. W tym przypadku wolontariat łączy się zwykle z koniecznością odpowiedniego przygotowania ochotników, koordynacji ich pracy i stałego wsparcia. Ochotnicze zaangażowanie jest istotną częścią działalności społeczeństw, społeczności lokalnych i wspólnot wiary, które w polskiej rzeczywistości są związane głównie z Kościołem katolickim. Jedną z inicjatyw, związaną z wykorzystaniem potencjału parafii i wolontariatu, jest projekt prowadzony przez Katedrę Pracy Socjalnej UMK w Toruniu i Caritas Diecezji Toruńskiej od 2014 roku. Opierając się na dobrych praktykach z opieki paliatywno-hospicyjnej postanowiono wspólnie przygotować i przeprowadzić program edukacji dla koordynatorów wolontariatu parafialnego, by w ten sposób stworzyć centra integracji międzypokoleniowej i wolontariatu w środowiskach lokalnych. Mają one stanowić odpowiedź na potrzeby seniorów, którzy chcą aktywnie spędzać czas. Jednocześnie istotnym elementem ich działań jest wsparcie osób niesamodzielnych, starszych i chorych w domach. Aktywizacja parafii w tym zakresie wydaje się być ważnym elementem działań, stanowiących odpowiedź na potrzeby starzejącego się społeczeństwa.

Słowa kluczowe: wolontariat, osoby starsze, osoby przewlekle chore, parafia, zaangażowanie społeczne

*

Klaudia Maksim-Dąbrowska

„Szkoła” przygotowująca seniorów do pełnienia roli babci i dziadka

Streszczenie: Szkoła SuperBabci i SuperDziadka jest bardzo dobrym sposobem aktywizacji osób starszych oraz integracji międzypokoleniowej. Uczestnictwo w zajęciach zapewnia seniorom cenną wiedzę oraz umiejętności praktyczne do pracy z dziećmi. Wiele zyskują na tym także dzieci i wnuki. Otrzymują wsparcie, doskonałych towarzyszy zabaw oraz opiekunów dbających o ich szeroko rozumiany rozwój. Projekt ten motywuje starszych do wykorzystania swojego potencjału, działania na wielu polach, daje poczucie przynależności, bycia potrzebnym oraz pomaga odnaleźć się w stale zmieniającej się rzeczywistości.

Słowa kluczowe: Szkoła SuperBabci, Szkoła SuperDziadka, potrzeby człowieka, dziadkowie, wnuki, edukacja, współdziałanie

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE

Mirosław Zientarski

Zarys uwarunkowań współczesnej działalności Kościoła katolickiego na niwie wychowania fizycznego i sportu

Streszczenie: Ostatnie dwie dekady minionego stulecia, jak również pierwsze lata nowego, przyniosły wiele inicjatyw kościelnych w zakresie wychowania fizycznego i sportu w Polsce. Artykuł przybliża tło społeczno-polityczne i historyczne uwarunkowania, które zaważyły tak na formie tych przejawień, jak również czasie ich największej ekspansji. Odnosi się do katolickich organizacji sportowych o charakterze wyznaniowym i ogólnopolskim zasięgu, funkcjonujących aktualnie w naszym kraju.

Słowa kluczowe: Kościół katolicki, katolickie organizacje sportowe, wychowanie fizyczne, sport

*

Agnieszka Żywanowska, Agnieszka Nowakowska

Duszpasterskie wsparcie rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością

Streszczenie: Rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością potrzebuje wsparcia w wielu sferach życia. Artykuł zawiera propozycje w jaki sposób można udzielać wsparcia duszpasterskiego rodzinom z dzieckiem z niepełnosprawnością.

Słowa kluczowe: Rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością, duszpasterskie wsparcie

EDUKACJA ZDROWOTNA

Anna Porycka, Mirosław Kowalski

Wiedza żywieniowa elementem programów edukacji zdrowotnej realizowanych z udziałem młodzieży z Ochotniczych Hufców Pracy

Streszczenie: W roku 2013 wśród uczestników OHP w Zielonej Górze przeprowadzono badania, których celem było zdiagnozowanie poziomu wiedzy badanych na temat zasad prawidłowego odżywiania się. Badaniem objęto 111 osób (52 K, 59 M) w wieku 16-20 lat, które udzielały odpowiedzi na pytania weryfikujące wiedzę żywieniową. Analiza uzyskanych wyników pozwoliła na wskazanie obszarów, gdzie należy podjąć działania w celu poprawy znajomości zasad prawidłowego odżywiania oraz wiedzy o zagrożeniach wynikających z powielania nieprawidłowych nawyków żywieniowych.

Słowa kluczowe: edukacja zdrowotna, profilaktyka zachowań antyzdrowotnych, wiedza żywieniowa, zachowania antyzdrowotne, choroby dieto zależne, zaburzenia odżywiania, młodzież, uczestnicy OHP

*

Alina Dworak

Uczeń z chorobą przewlekłą w szkole

Streszczenie: Wzrost zachorowań na choroby przewlekle wśród dzieci w wieku szkolnym nakłada na szkolę obowiązek stworzenia w niej odpowiednich warunków do nauki, rozwoju dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Praca z uczniem chorym przewlekle wymaga od nauczyciela stałego rozwoju osobistego, pogłębiania wiedzy pedagogicznej, psychologicznej, wymusza konieczność ciągłych poszukiwań metod odpowiednich form dostosowanych indywidualnie do każdego ucznia.

Słowa kluczowe: uczeń, szkoła, choroba przewlekła, nauczyciel

KRONIKA

Fotoreportaż: **Toruńska Kampania „Październik 2016 – miesiąc wolny od uzależnień”**

WKŁADKA METODYCZNA

Agnieszka Bojarska-Sokołowska

Współczesne nieszkolne formy edukacji matematycznej

Streszczenie: W artykule tym opisano współczesne pozaszkolne formy edukacji matematycznej dzieci i młodzieży. Szczegółowo przedstawiono festiwale nauki, wystawy interaktywne i uniwersytety dziecięce. Zwrócono uwagę na dużą rolę, jaką pełnią opisane formy w uatrakcyjnianiu zajęć uczestnikom oraz w uzupełnianiu wiedzy i umiejętności matematycznych, które nie są poruszane podczas nauki szkolnej.

Słowa kluczowe: edukacja matematyczna, zajęcia pozaszkolne, festiwal nauki, uniwersytety dziecięce